

DARBO TARYBOS RINKIMO IR VEIKIMO TVARKA

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbo tarybos rinkimo ir veikimo tvarka reglamentuoja darbo tarybos rinkimus ir darbo tarybos organizavimą, teises ir pareigas bei pasibaigimą.

2. Darbo taryba renkama trejų metų kadencijai, kuri pradedama skaičiuoti nuo darbo tarybos įgaliojimų pradžios.

3. Darbo taryba darbdavio iniciatyva privalo būti sudaryta, kai vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius yra dvidešimt ir daugiau darbuotojų, išskyrus 4 dalyje numatytą atveją.

4. Jeigu darbovietėje yra darbdavio lygmeniu veikianti profesinė sąjunga, kurios nariais yra daugiau kaip 1/3 visų darbdavio darbuotojų, darbo taryba nesudaroma, o profesinė sąjunga įgyja visus darbo tarybos įgaliojimus ir vykdo visas šio kodekso darbo tarybai priskirtas funkcijas. Jeigu darbovietėje daugiau kaip 1/3 darbuotojų priklauso įmonėje veikiančioms profesinėms sąjungoms, darbo tarybos funkcijas vykdo profesinių sąjungų narių išrinkta profesinė sąjunga arba jungtinė profesinių sąjungų atstovybė.

5. Darbo tarybą, atsižvelgiant į vidutinį darbdavio darbuotojų skaičių, sudaro ne mažiau kaip trys nariai, jeigu:

5.1. darbuotojų yra iki šimto darbuotojų – trys darbo tarybos nariai;

6. Jeigu vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius yra mažiau kaip dvidešimt, darbuotojų atstovavimo teises gali įgyvendinti jų išrinktasis darbuotojų patikėtinis, renkamas visuotiniame darbdavio darbuotojų susirinkime.

II. SKYRIUS DARBO TARYBOS RINKIMŲ KOMISIJA

7. Pirmosios darbo tarybos rinkimų komisijos sudėtį patvirtina darbdavys (direktorius) įsakymu. Vėlesnius rinkimus organizuoja ir vykdo pati darbo taryba.

8. Rinkimų komisija sudaroma iš 3 narių.

9. Darbdavio administracijos pareigūnai gali sudaryti ne daugiau kaip trečdalį darbo tarybos rinkimų komisijos narių.

10. Darbo tarybos rinkimų komisija susirenka į pirmąjį posėdį ir pradeda darbo tarybos rinkimų organizavimą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jos sudarymo dienos.

11. Pirmajame posėdyje darbo tarybos rinkimų komisija iš savo narių balsavimu išsirenka pirmininką (*jeigu balsai pasiskirsto vienodai, pirmininku tampa ilgiausią stažą darbovietėje turintis asmuo*) ir:

11.1. nustato darbo tarybos rinkimų datą. Ji negali būti vėlesnė kaip du mėnesiai nuo rinkimų komisijos sudarymo dienos;

11.2. skelbia kandidatų į darbo tarybos narius registravimą ir nustato datą, iki kurios gali būti keliami kandidatai, registruoja kandidatus ir sudaro galutinį kandidatų sąrašą;

11.3. organizuoja balsavimo biuletenių rengimą ir spausdinimą. Balsavimo biuleteniuose kandidatų į darbo tarybos narius pavardės surašomos abėcėlės tvarka. Balsavimo biuletenyje turi būti nurodytas balsavimo pavyzdys ir renkamos darbo tarybos narių skaičius. Balsavimo biuletenių skaičius turi atitikti darbuotojų, turinčių balso teisę, skaičių. Kiekvienas balsavimo biuletenis turi būti pasirašytas rinkimų komisijos pirmininko;

11.4. remdamasi iš darbdavio gautais duomenimis, sudaro darbuotojų, turinčių teisę dalyvauti darbo tarybos rinkimuose, sąrašą;

11.5. organizuoja ir vykdo darbo tarybos rinkimus;

11.6. suskaičiuoja rinkimų rezultatus ir paskelbia juos ne vėliau kaip per tris dienas nuo rinkimų dienos;

11.7. atlieka kitas funkcijas, būtinas darbo tarybos rinkimams organizuoti ir vykdyti.

12. Darbo tarybos rinkimų komisijos įgaliojimai pasibaigia darbo tarybai susirinkus į pirmąjį posėdį.

III. SKYRIUS DARBO TARYBOS RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS

Kandidatai į darbo tarybą

13. Darbo tarybos nariais gali būti renkami visi darbuotojai, sulaukę aštuoniolikos metų ir kurių darbo santykiai su darbdaviu trunka ilgiau kaip šešis mėnesius. Darbuotojai, išdirbę trumpiau negu šešis mėnesius, darbo tarybos nariais gali būti renkami tik tuo atveju, kai visi darbuotojai dirba trumpiau negu šešis mėnesius. Darbo tarybos nariais negali būti darbdavys ir pagal įstatymus, įgaliojimus ar steigimo dokumentus jam atstovaujantys asmenys.

14. Kandidatus į darbo tarybos narius gali siūlyti rinkimų teisę turintys darbuotojai.

15. Teisę pasiūlyti ne mažiau kaip tris rinkimų teisę turinčius darbuotojus kandidatais į darbo tarybos narius, iš kurių išrinktu bus laikomas daugiausia darbuotojų balsų gavęs kandidatas, turi darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos.

16. Kandidatais gali būti tik rinkimų teisę turintys darbuotojai, išskyrus rinkimų komisijos narius.

17. Kiekvienas darbuotojas gali pasiūlyti po vieną kandidatą raštu kreipdamasis į rinkimų komisiją ir pateikdamas rašytinį siūlomo kandidato sutikimą būti renkamam į darbo tarybą.

18. Kandidatų sąrašas sudaromas ne vėliau kaip keturiolika dienų iki darbo tarybos rinkimų dienos.

19. Jeigu pasiūlytų kandidatų skaičius yra lygus renkamos darbo tarybos narių skaičiui arba mažesnis už šį skaičių, rinkimų komisija nustato papildomą laiką, per kurį galima siūlyti papildomus kandidatus. Šiuo atveju kandidatus pakartotinai gali siūlyti ir tie darbuotojai, kurie jau yra pasiūlę savo kandidatus.

20. Jeigu per papildomą laiką nepasiūloma pakankamai kandidatų į darbo tarybos narius, rinkimų komisija surašo ir viešai paskelbia protokolą, kad darbo tarybos rinkimai laikomi neįvykusiais.

Rinkimų procesas

21. Darbo tarybos rinkimai vyksta darbo metu.

22. Darbo tarybos rinkimų materialinį techninį aprūpinimą suteikia darbdavys.

23. Darbdavys sudaro sąlygas darbuotojams dalyvauti rinkimuose ir už šį laiką jiems yra mokamas jų vidutinis darbo užmokestis.

24. Balsavimo biuletenis išduodamas pasirašytinai. Rinkimuose dalyvaujantys darbuotojai turi po tiek balsų, koks yra renkamos darbo tarybos narių skaičius. Už kiekvieną balsavimo biuletenyje nurodytą kandidatą galima atiduoti tik po vieną balsą, pažymint tai balsavimo biuletenyje.

Protokolas. Dokumentai

25. Pasibaigus rinkimų komisijos nustatytam rinkimų laikui, rinkimų komisija suskaičiuoja balsus ir surašo darbo tarybos rinkimų protokolą.

26. Darbo tarybos rinkimų protokole privalo būti nurodyta:

26.1. darbo tarybos rinkimų vieta ir laikas;

26.2. darbo tarybos rinkimų komisijos sudėtis;

26.3. kandidatų į darbo tarybos narius sąrašas ir renkamos darbo tarybos narių skaičius;

26.4. darbuotojų, turinčių teisę dalyvauti darbo tarybos rinkimuose, skaičius;

26.5. darbo tarybos rinkimuose dalyvavusių darbuotojų skaičius, išduotų ir nepanaudotų balsavimo biuletenių skaičius;

26.6. atskirai galiojančių ir negaliojančių (biuleteniai, kuriuose pažymėta daugiau kandidatų, negu nustatytas renkamos darbo tarybos narių skaičius, arba kuriuose neįmanoma nustatyti rinkėjo valios) balsavimo biuletenių skaičius;

26.7. kiekvieno kandidato surinktų balsų skaičius (pateikiamas visas kandidatų sąrašas, išdėstytas pagal rinkimuose gautą balsų skaičių mažėjančia tvarka);

26.8. kandidatų, išrinktų į darbo tarybą, sąrašas;

26.9. kandidatų, rinkimuose gavusių bent vieną balsą, bet neišrinktų į darbo tarybą, sąrašas (pagal jų surinktų balsų skaičių mažėjančia tvarka), pagal kurį sudaromas atsarginių darbo tarybos narių sąrašas.

27. Kai atsiranda laisva darbo tarybos nario vieta, ją užima asmenys, esantys atsarginių darbo tarybos narių sąrašė, eilės tvarka.

28. Ne vėliau kaip per tris dienas nuo rinkimų rezultatų nustatymo dienos darbo tarybos rinkimų komisija protokolo kopiją įteikia darbdaviui.

29. Visi dokumentai, susiję su rinkimų komisijos sudarymu, rinkimų organizavimu ir vykdymu, taip pat balsavimo biuleteniai yra perduodami darbo tarybai pirmajame jos posėdyje. Darbo taryba užtikrina jų saugojimą iki naujos darbo tarybos sudarymo.

IV. SKYRIUS RINKIMŲ REZULTATAI

30. Ne vėliau kaip per tris dienas nuo rinkimų rezultatų nustatymo dienos darbo tarybos rinkimų komisija darbo viešai paskelbia tarybos rinkimų rezultatus.

31. Darbo tarybos rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu juose dalyvavo daugiau kaip pusė rinkimų teisę turinčių darbuotojų.

32. Jeigu dėl nepakankamo darbuotojų dalyvavimo darbo tarybos rinkimuose šie rinkimai paskelbiami neįvykusiais, per artimiausias septynias dienas yra rengiami pakartotiniai rinkimai. Jie laikomi įvykusiais, jeigu juose dalyvavo vienas ketvirtadalis balsavimo teisę turinčių įmonės, įstaigos, organizacijos darbuotojų.

33. Išrinktais darbo tarybos nariais laikomi tie kandidatai, kurie gavo daugumą balsų.

34. Jeigu keli kandidatai gauna vienodą skaičių balsų, išrinktu laikomas tas kandidatas, kurio darbo stažas yra didesnis.

35. Darbuotojas (darbuotojai), darbdavys arba darbdavio atstovas per penkias dienas nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos gali raštu kreiptis į rinkimų komisiją prašydami ištaisyti, jų manymu, per rinkimus padarytus šio kodekso pažeidimus. Rinkimų komisija šį prašymą turi išnagrinėti ir viešai paskelbti per tris dienas. Rinkimų komisijos sprendimas gali būti skundžiamas teismui per penkias dienas nuo jo viešo paskelbimo. Teismas gali priimti sprendimą uždrausti sušaukti išrinktą darbo tarybą, iki išnagrinės pateiktą skundą. Teismas, nustatęs, kad buvo šurkščiai pažeistos Darbo kodekso nuostatos ar suklastoti rinkimų dokumentai ir tai turėjo įtakos nustatant esminius rinkimų rezultatus, darbo tarybos rinkimų rezultatus panaikina.

V. SKYRIUS NAUJI IR PAKARTOTINIAI RINKIMAI

36. Naujos darbo tarybos rinkimo procedūra pradama likus ne mažiau kaip 3 (trims) mėnesiams iki darbo tarybos kadencijos pabaigos arba per mėnesį nuo:

36.1. kai darbo taryboje lieka mažiau kaip trys jos nariai ir atsarginių darbo tarybos narių sąraše nėra nė vieno kandidato, turinčio teisę tapti darbo tarybos nariu;

36.2. darbo tarybos sprendimu, priimtu daugiau kaip dviem trečdaliais darbo tarybos narių balsų;

36.3. kai darbdavys sujungiamas ar prijungiamas prie kitos įstaigos;

37. Naujos darbo tarybos rinkimus privalo inicijuoti darbo taryba, pasiūlydama darbdaviui sudaryti rinkimų komisiją šio kodekso nustatyta tvarka.

38. Jeigu darbo tarybos rinkimai laikomi neįvykusiais dėl to, kad nepasiūloma pakankamai kandidatų, tokiu atveju nauji darbo tarybos rinkimai rengiami pagal šiame kodekse nustatytą tvarką ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo rinkimų komisijos sprendimo darbo tarybos rinkimus laikyti neįvykusiais priėmimo.

39. Teismui nustatčius, kad buvo šiurkščiai pažeistos šio kodekso nuostatos ar suklastoti rinkimų dokumentai ir tai turėjo įtakos nustatant esminius rinkimų rezultatus, ir panaikinus darbo tarybos rinkimų rezultatus, šaukiami pakartotiniai rinkimai. Pakartotiniai rinkimai šaukiami laikantis Darbo kodekso nustatytos tvarkos ir sąlygų turi būti surengti ne vėliau kaip po vieno mėnesio nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

40. Jeigu vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius, apskaičiuotas šio kodekso nustatyta tvarka, padidėja dvidešimt procentų ar daugiau ir dėl to padidėja šio kodekso nustatytas darbo tarybos narių skaičius, darbo tarybos pirmininkas šio kodekso nustatyta tvarka inicijuoja naujo nario ar narių su įgaliojimais iki veikiančios darbo tarybos kadencijos pabaigos rinkimus. Naujo nario ar narių rinkimus vykdo darbo tarybos rinkimų komisija, taikydama šioje tvarkoje numatytas nuostatas *mutatis mutandis*.

VI. SKYRIUS NARYSTĖ DARBO TARYBOJE

41. Į darbo tarybą išrinktas darbuotojas darbo tarybos nariu laikomas nuo darbo tarybos rinkimų balsavimo rezultatų paskelbimo. Darbuotojas, esantis atsarginių darbo tarybos narių sąraše, darbo tarybos nariu vietoj narystę darbo taryboje pabaigusio darbuotojo tampa nuo darbo tarybos sprendimo, kuriuo patvirtinami jo, kaip naujo darbo tarybos nario, įgaliojimai, priėmimo.

42. Narystė darbo taryboje pasibaigia:

42.1. atsistatydinus iš darbo tarybos;

42.2. nutrūkus darbo santykiams;

42.3. mirus darbo tarybos nariui;

42.4. įsiteisėjus teismo sprendimui, kuriuo darbo tarybos nario išrinkimas į darbo tarybą pripažintas neteisėtu;

42.5. pasibaigus darbo tarybos kadencijai;

42.6. atstatydinus iš darbo tarybos, kai to raštu pareikalauja ne mažiau kaip trečdalis darbdavio ar darbovietės darbuotojų, turinčių rinkimų teisę. Darbo taryba, gavusi tokį darbuotojų rašytinį reikalavimą, ne vėliau kaip per tris savaites turi surengti slaptą darbuotojų balsavimą, kuris yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė rinkimų teisę turinčių darbdavio ar darbovietės darbuotojų. Darbo tarybos narys atstatydinamas, jeigu už tai balsavo daugiau kaip du trečdaliai balsuojant dalyvavusių darbuotojų.

VII. SKYRIUS DARBO TARYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

43. Darbo taryba savo įgaliojimus įgyja ir pradeda vykdyti šiame kodekse nustatytas funkcijas susirinkusi į pirmąjį posėdį. Pirmąjį darbo tarybos posėdį rinkimų komisijos pirmininkas turi sušaukti ne anksčiau kaip per penkias ir ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo rinkimų rezultatų paskelbimo.

44. Darbo tarybos nariai pirmajame darbo tarybos posėdyje visų darbo tarybos narių balsų dauguma iš savo narių išsirenka darbo tarybos pirmininką ir sekretorių.

45. Darbo tarybos pirmininkas:

45.1. šaukia darbo tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja;

45.2. atstovauja darbo tarybai santykiuose su darbuotojais, darbdaviu, profesinėmis sąjungomis ir trečiaisiais asmenimis;

45.3. rengia metinės darbo tarybos veiklos ataskaitos įmonės, įstaigos, organizacijos darbuotojams projektą ir pateikia įmonės, įstaigos, organizacijos darbuotojams darbo tarybos patvirtintą ataskaitą;

45.4. turi kitas šiame kodekse ir kituose įstatymuose bei darbo tarybos veiklos reglamente, kuris tvirtinamas pirmajame darbo tarybos posėdyje, nustatytas teises.

46. Darbo tarybos sekretorius tvarko ir saugo darbo tarybos dokumentaciją, informuoja darbo tarybos narius apie šaukiamo darbo tarybos posėdžio datą, laiką, vietą, darbotvarkę, informuoja darbdavį apie darbo tarybos posėdžio datą, laiką ir vietą, rašo darbo tarybos posėdžio protokolą ir atlieka kitus darbo tarybos pirmininko pavedimus. Kai darbo tarybos sekretorius laikinai negali eiti savo pareigų, jį pavaduoja darbo tarybos pirmininko paskirtas darbo tarybos narys.

47. Darbo tarybos veiklos forma yra posėdžiai. Darbo tarybos kvietimu arba pritarimu (pritarus darbo tarybos narių daugumai) jos posėdžiuose turi teisę dalyvauti darbdavys ar jam atstovaujantys asmenys, įmonėje veikiančios profesinės sąjungos ar šakos profesinių sąjungų atstovai. Prireikus darbo taryba į savo posėdžius gali kviešti atitinkamos srities ekspertus. Darbo

tarybos veiklos organizavimo klausimus reglamentuoja darbo tarybos veiklos reglamentas, kurį savo kadencijos laikotarpiui tvirtina darbo taryba visų darbo tarybos narių balsų dauguma.

48. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo darbo tarybos įgaliojimų pradžios darbo tarybos pirmininkas raštu informuoja darbdavio buveinės teritorijos Valstybinės darbo inspekcijos teritorinį skyrių apie darbo tarybos sudarymą, jos valdymo organus, darbdavio įmonės, įstaigos ar organizacijos, kurioje sudaryta darbo taryba, pavadinimą.

VIII. SKYRIUS DARBO TARYBOS TEISĖS

49. Darbo taryba turi teisę:

49.1. dalyvauti informavimo, konsultavimo ir kitose dalyvavimo procedūrose, kuriomis darbuotojai ir jų atstovai įtraukiami į darbdavio sprendimų priėmimą;

49.2. šio kodekso ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir terminais gauti iš darbdavio ir iš valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją, reikalingą savo funkcijoms atlikti;

49.3. teikti darbdaviui pasiūlymus dėl ekonominių, socialinių ir darbo klausimų, aktualių darbuotojams darbdavio sprendimų, darbo teisės normų įgyvendinimo;

49.4. inicijuoti kolektyvinį darbo ginčą dėl teisės, jeigu darbdavys nevykdo darbo teisės normų reikalavimų ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimų;

49.5. esant būtinybei aptarti svarbius darbdavio darbuotojų ekonominius, socialinius ir darbo klausimus, sušaukti visuotinį darbdavio ar darbovietės darbuotojų susirinkimą (konferenciją), suderinus su darbdaviu susirinkimo (konferencijos) datą, laiką ir vietą;

49.6. atlikti kitus veiksmus, neprieštaraujančius šiam kodeksui, kitoms darbo teisės normoms, ir veiksmus, nustatytus darbo teisės normose ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimuose.

IX. SKYRIUS DARBO TARYBOS PAREIGOS

50. Darbo taryba privalo:

50.1. atlikti savo funkcijas laikydamosi šio kodekso, kitų įstatymų ir kitų darbo teisės normų reikalavimų bei darbo tarybos ir darbdavio susitarimų;

50.2. atlikdama savo funkcijas, atsižvelgti į visų darbdavio darbuotojų teises ir interesus, nediskriminuoti atskirų darbuotojų;

50.3. informuoti darbuotojus apie savo veiklą kiekvienais metais viešai pateikdama įstaigos darbuotojams metinės darbo tarybos veiklos ataskaitą ar kitu darbo tarybos veiklos reglamente nustatytu būdu;

50.4. raštu informuoti darbdavį, apie savo įgaliotus narius.

X. SKYRIUS DARBDAVIO IR DARBO TARYBOS SUSITARIMAS

51. Darbdavys ir darbo taryba gali sudaryti rašytinį susitarimą, kuriame būtų aptarti svarbiausi darbo tarybos kompetencijos įgyvendinimo, veiklos organizavimo, finansavimo, papildomų garantijų darbo tarybos nariams jų veiklos vykdymo laikotarpiu nustatymo ir kiti susiję klausimai, skatinantys darbo tarybos ir darbdavio bendradarbiavimą.

52. Darbdavio ir darbo tarybos susitarime negalima tartis dėl darbuotojų darbo sąlygų, darbo užmokesčio, darbo ir poilsio laiko ir kitų klausimų, kurie reglamentuoti darbdavio darbuotojams taikomoje kolektyvinėje sutartyje.

53. Darbdavio ir darbo tarybos susitarimas sudaromas terminuotam laikui. Jo galiojimo trukmė negali būti ilgesnė negu vieni metai po jį sudariusios darbo tarybos kadencijos pabaigos.

54. Darbdavio ir darbo tarybos susitarimą bet kuri iš šalių gali nutraukti įspėjusi raštu kitą šalį bent prieš tris mėnesius. Ši nuostata taikoma ir tuo atveju, kai išrenkama nauja darbo taryba ir galioja darbdavio ir buvusios darbo tarybos sudarytas susitarimas.

XI. SKYRIUS DARBO TARYBOS VEIKLOS PASIBAIGIMAS

55. Darbo tarybos veikla pasibaigia:

55.1. kai nutrūksta darbdavio veikla, nesant teisių perėmėjo, ar nutraukiama darbovietės veikla, jos darbuotojų neperkėlus į kitą darbdavio darbovietę;

55.2. kai pasibaigia darbo tarybos kadencija;

55.3. kai darbo taryboje lieka mažiau kaip trys jos nariai ir atsarginių darbo tarybos narių sąraše nėra nė vieno kandidato, turinčio teisę tapti darbo tarybos nariu;

55.4. darbo tarybos sprendimu, priimtu daugiau kaip dviem trečdaliais darbo tarybos narių balsų;

56. kai darbdavys prijungiamas prie kitos įstaigos ar organizacijos.

57. Apie darbo tarybos veiklos pabaigą, kai nutrūksta darbdavio veikla, nesant teisių perėmėjo, ar nutraukiama darbovietės veikla, jos darbuotojų neperkėlus į kitą darbdavio darbovietę, ir kai pasibaigia darbo tarybos kadencija bei kai darbo taryboje lieka mažiau kaip trys jos nariai ir atsarginių darbo tarybos narių sąraše nėra nė vieno kandidato, turinčio teisę tapti darbo tarybos nariu, kai nauja darbo taryba nesudaroma per šešis mėnesius, darbdavys raštu informuoja darbdavio buveinės teritorijos Valstybinės darbo inspekcijos teritorinį skyrių.
